

БОРОДАЙ Ірина,
доктор історичних наук, професор,
заступник директора з наукової роботи
Національної наукової
сільськогосподарської бібліотеки НААН
(м. Київ, Україна)
irinaboroday@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6639-9200>

ТАТАРЧУК Людмила,
кандидат історичних наук,
заступник директора з науково-
інформаційної та бібліотечної роботи
Національної наукової
сільськогосподарської бібліотеки НААН
(м. Київ, Україна)
tlm2017@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4714-6958>

БЕРТЕНСОН ВАСИЛЬ ОЛЕКСІЙОВИЧ (1861–?) – ОДИН ІЗ РОЗРОБНИКІВ НАУКОВО-ОСВІТНІХ ПІДХОДІВ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ШОВКІВНИЦТВА В УКРАЇНІ

Метою статті є висвітлення життєвого шляху, а також творчого внеску одного з фундаторів галузі вітчизняного шовківництва, організатора вищої фахової освіти В. О. Бертенсона. На основі комплексного використання принципів історизму, науковості та об'єктивності, загальнонаукових, міждисциплінарних і спеціальних історичних методів, а також використання різнопланової джерельної бази, висвітлено основні тенденції становлення галузі шовківництва на українських землях.

Вперше узагальнено здобутки В.О. Бертенсона як секретаря та голови комітету шовківництва Імператорського товариства сільського господарства південної Росії. На основі вивчення зарубіжного та вітчизняного досвіду розробив проект організації дослідної станції з шовківництва в Одесі,

обґрунтував можливість проведення кількох послідовних вигодівель шовковичного шовкопряду впродовж одного літа, довівши рентабельність розвитку цієї галузі на півдні країни. Як викладач курсу шовківництва Одеського сільськогосподарського інституту підготував перші підручники та посібники для підготовки фахівців з організації шовковичних господарств, розведення та селекції різних порід шовковичного шовкопряду.

Доведено, що В.О. Бертенсон залишив значний слід в науці не лише як розробник наукових основ розведення шовковичного шовкопряду, організатор галузевих дослідних інституцій, а й як популяризатор здобутків вітчизняних і зарубіжних учених, а також передових спеціалізованих господарств у галузі шовківництва. Його наукові праці систематично друкували у найбільш авторитетних вітчизняних сільськогосподарських журналах, перевидавали окремими виданнями.

Ключові слова: *історія науки, вища аграрна освіта, шовківництво, шовковичний шовкопряд, Імператорське товариство сільського господарства південної Росії, Одеський сільськогосподарський інститут, В.О. Бертенсон.*